

ljenju trdo od njih gre, se jim daje kislega mleka ali pa zdravila, ki odprto telo napravljajo kakor na primer glavberjeva sol. Pred vsem drugim pa gre skrbeti za prostoren, suh hlev brez prepuha, v katerem se svinja plemenjača po nobeni stvari ne nadleguje. V prostranskem hlevu pa, če je le mogoče, se mora prascem priložnost dati, da morejo v suhem pesku riti. V tak prostranski hlev se morajo prasci skozi posebne dverce spuščati. Tako rijenji v suhem pesku rast in razvitek neizrečeno pospešuje. Tudi se morejo mladiči, ko so blizu 14 dni stari, v tem hlevu že z ječmenom in z zmučkanim krompirjem krmiti. Če se prascem, dokler še pri starki sesajo, nekaj kravjega mleka v pijačo prilija, se ne sme pozabiti, kravje mleko z vodo nekaj zredčiti, ker je kravje mleko dosti mastnejše od svinjskega, kar prascem lahko drisko napravi. Mnogokrat, pravi skušen svinjerejec, je po mojih skušnjah, neugodna lega hleva pa pomanjkljiva nastelj kriva, da prasci drisko dobivajo. Kolikokrat so hlevi, v katerih so svinje plemenjače, skoz in skoz prepušni. Kolikokrat se nahajajo prasci v revni skoz in skoz premočeni nastelji, v kateri premrzujejo noč in dan, namesto da bi se jim skrbljivo zamenjavala. Slab, neraven tlak ali pod nareja, da se gnojica nabira, ki jo mlade živalice, ker je solnega okusa, želno srkajo, nasledek pa je neizogibna driska.

M. Neumarjajte krta! Hrošč in ogerc sta dva smrtna sovražnika vsega poljedelstva. Hrošč izleže 60—100 jajc, iz katerih se potem ogerci vležejo, iz njih pa zopet hrošči. Krt žre neprenehoma ogerce, mramorje, kukce in mrčese vsake sorte. V njegovem želodcu še niso našli nikdar sledi od kake rastline, ampak vedno le živalsko hrano. Krt je zelo koristen. Ne umarjajte ga tedaj!

Sejmovi. 7. sept. sv. Jedert nad Laškim, sv. Peter pod sv. gorami, Vojnik, Slivnica; 8. sept. Negova; 9. sept. Kapela pri Radgoni; 10. sept. Apače, Gomilica, sv. Janž pri Sp. Drauburgu, Ruše, Gornjigrad, Spodnja Polskava, Slov. Bistrica; 11. sept. Loka; 12. sept. sv. Peter pri Radgoni; 14. sept. Ivnik, Sevnica, Šavnica, Golobinje.

Dopisi.

Od sv. Marjeti pri Pesnici. V petek 24. Avgusta je ogenj popalil hleve Jurja Mulec-a v Loženah. Opoldne je začelo v hlevu goreti in v nekterih trenutkih je bil veliki s slamo kriti, leseni hlev ves v plamenu. Zgorel je lep in drag žrebec; kobilu z malim žrebetom so sicer oteli, vendar od ognja hudo opečeno. Zgorela je vsa že spravljena živinska krma, škode razun hleva je više 800 gold: k sreči je hlev bil zavarovan. Hišna poslopja, ktera so le nekoliko korakov od hleva oddaljena, so z velikim trudom rešili. Tisti petek večer sta 2 znana hudobneža hotla grozde krasti v

Hrastovškem vinogradu; vinogradnik, ki je zločinca dobro poznal, je hotel ju s klicanjem pregnati in ker se tega vstrašila ništa, je vinogradnik za njima ostrelil, ter hudobnejšega tako zadel, da je v ta, še nekoliko korakov storivši, mrtev se zgrudil na tla. Bil je ta zločinec zarad svoje divjosti obče znan, nihče pred njim ni varen bil, ker je vedno z velikim nožem in pištolo oborožan okoli hodil; pred nekterimi tedni je celo v tukajšnjem cerkvenem zvoniku nekega fanta z nožem tako dregnil, da se je kerv curkoma vlila; bil je sicer zarad tega v kajho obsojen, pa je sedaj poprej umrl, kakor je ovo kazen nastopil. Kakor je živel, tako je umrl, pravijo ljudje; dobro, da ga ni več!—

Iz Kostrivnice. Nedelja po veliki gospojnici je bila za Kostrivnico veseli dan, kar je močno pokanje možnarjev po naših bregovih naznanjalo. Blagoslovili so nam takrat č. g. dekan rogački podružnico sv. Lenarta. Omenjena cerkev je ena najstarejših v rogački dekaniji in je bila do 1768 tukajšnja farna cerkev. V katerem stoletju se je bila pozidala, to se do zdaj še ni našlo zapisano. Brščas so imeli že nekdanji celjski grofi ž njo opraviti, kajti njihov grb se vidi vdolan v gotiškem oknu za velikim altarjem. Ponovil je cerkev zdaj od znotraj kostrivnički rojak pozlatar g. Anton But. Pri svojem delu se je ravnal po nasvetih, kakor jih daja graško cerkveno umetnijsko društvo (Kristol. Kunstverein.) Tisto društvo nasvetuje, naj se podobe svetnikov i. t. d. čisto ne pozlatijo, ampak vmes pobarvajo (polychromirt,) kar vse lepše stoji. Je kaka podoba čisto pozlačena — v časih se celó škornji pozlačeni nahajajo — se od samega zlata nič ne vidi. Je pa umetno zrezlana podoba pobarvana in le vmes pozlačena, se veliko lepše kaže. Po tem načinu je naš pozlatar cerkev okusno in lepo okinčal. Sme se torej p. n. tarnim predstojništvom priporočati.

Iz Ljutomera. (Vinska kupčija). Dne 15. avg. je zborovalo tukajšnje „vinorejsko društvo“, ter se je med raznimi pogovori in nasveti glede prodaje vina sklenilo, da se bode počemsi s totim letom za vinorejce in kupce vpeljala „naznanilna knjiga za vino“, v kateri lahko vsak, kdor ima vino na prodaj, naznani, pri kom naj kupec vino išče. Na toto novo naredbo upozorjenjem vsakega posestnika iz Ljutom. okolice, ker kakor je znano, prodajalo se je naše vino po navadi po posrednikih (sensalih) ali „mešetarjih“. Sensali ali mešetarji so sicer potrebni pri trgovstvu; da bi pa morali biti pri prodaji in kupovanju vina, tega menda nikdo kot silno ne spozna. Posebno, ker ravno pri nas so sensali ne le posestnikom, nego tudi kupcem na škodo; kajti mešetar je ptič, ki ima dober kljun, laže, govori vsakemu do duše, na zadnjič pa vendar le ogoljufa posestnika in kupca. Enkrat prigovarja kupcu, da naj ne kupi vina pri Arnetu ali Blažetu, ker je pre-slabo; precej pa, kedar Arne ali Blaže njemu

obljubi purana, nagovarja kupca, kako da je to izvrstno vino, da boljšega ni v celi okolici. In kaj pa kupec? — No ta se zanaša na mešetarja in dobro njen plača misleč, da ta njemu poišče najboljšega vina. Na ta način pojema zaupljivost v našo izvrstno ljutomersčino, in če bo tako šlo naprej, ne bomo mogli kmalu svojega izvrstnega vina prodati. K temu pa še v zadnjih letih so nam naši mešetarji začeli celo kupce pošiljati na Ogersko češ, da so ogerska vina ravno tako jaka, kakor ljutomerska, in res naše vino je po takem prišlo v diskredit. Ne bode toraj druge pomoči, nego znebiti se prvič mešetarstva in drugič vpeljati v Ljutomeru sejme za vino. Zavoljo tega bode vpeljana ova „naznanilna knjiga“. V to knjigo namreč posestnik, ki bode hotel svoje vino brez mešetarja prodati, da vpisati svoje ime, gorice, koliko vina ima in ceno; kupec pa si vino poišče in poskusi sam. Garancijo, da je to res tisto vino, ki je naznanjeno, prevzame „vinorejsko društvo“. Sejmovi za vino bodo dvojni: prvi za mošt precej po bratvi v prvi polovici meseca novembra; za vina pa od 1.—15. februarja. Toti sejem pa se letos še ne more odpreti, ker ni za nj nobenih priprav in tudi še niso od vis. ministerstva potrjeni. Želeti bi bilo, da bi se vinorejskega društva vdeležilo več kmetov, ker društvo dobiva podpore, katero deliva med ude in posestnike, da bi popravili svoje gorice. J. K.

Iz slov. graškega okraja. (Novi okrajni zastop) ima sedaj svojega narodnega načelnika in jegovega namestnika. G. Bart in g. Bošnar sta v ta posel bila od cesarja potrjena in sta 18. avgusta prisegnila v pričo novega vodje c. k. glavarstva g. Rupnika. Ta prigodek nam je bil jako všeč; kajti prestrigel je ono sejo starega okrajnega zastopa, katero je bil gospod načelnikov namestnik poprejšnjega okrajnega zastopa na 22. avgusta sklical, da bi se seveda vzmislilo poprejšnje nemčurske večine 2 nova ude v okrajni šolski svet volila in da bi se slovenskemu okraju branilnica, za katero je moral celi okraj dober stati, z rezervnim fondom 6000 gold. vred vzela in mestu izročila. Toda namesto razpisane seje starega okrajnega zastopa, bila je 22. avg. seja novega okrajnega odbora, pri kateri so se za celi okraj važne reči razpravljale. Kar slovenjgraški rotovž stoji, se še tam nikdar ni kako uradno slovensko pismo pisalo, kakor pri tej seji 22. avg., koje zapisnik se je od kraja do konca ves slovenski pisal. Ko je glasoviti Lohninger to strašno budodelstvo zapazil, je od same jeze kar le skakal! Pa vse ni nič pomagalo; večina ga je opomnila na postavno pravico, slovenskega jezika pri uradovanju posluževati se in da je bil nemčurski okrajni zastop v svoji prvi dobi pod načelništvom g. Lohningerja celo sklep storil, da se v slovenjgraškem okrajnem zastopu slovenska beseda še črtniti ne sme. Gospod načelnik je po slovenskih okrožnicah gospode okrajne zastopnike na 5. september k seji

sklical, pri kateri so se jako važne reči razpravljale, o čemur bomo prihodnjič poročali, če nam kdo kaj naznani.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naš cesarjevič Rudolf vrnivši se iz Karfa obiskuje sedaj važnša mesta v Dalmaciji; povsod sprejemajo ljudje prihodnjega našega vladarja z velikim veseljem in sijajno; 7. sept. pride v Zagreb. — V Gradcu je umrl vseučilišni profesor in bivši deželni poslanec dr. Miehli, mož visoke učenosti in blagega srca. — Nemškotarski državni poslanec g. Holzer je blizu Celovca na svojem posestvu bivajoč tepen bil od ponočnjakov, da bo težko shodil. Na Kranjskem so premogove jame na 130 fl. cenjene, na katerih pa je bilo 93.000 fl. vknjiženih, prodali za 11 fl. — zglede novošegne sleparije. Tako zvani „Bauernverein von Rosengrund“ pri Cmureku, ki je tudi med Slovence na Pesnici pri „Waingerlu“ prišel rogoviliti in g. Seidla božat, je v Otersbachu žboroval. Toda eden izmed govornikov je tako robato zoper duhovnike in politično tako telebasto govoril, da je shod od navzočega okrajnega glavarja bil razpuščen. — Gališki deželni zbor je vlada naglo razpustila, ker je vendarle hotel proti Rusom v pismu do cesarja nekako rogoviliti. — Na Dunaju je prenehal veliki, katoliški, v nemščini pisani list: „Volksfreund“. List je izhajal 29 let in je bil tudi pri nas razširjen, zlasti pri duhovnikih, dokler ni začel med nemške centraliste in začel zoper Slovane pisati. — Pri Požunu na Ogorskem se vršijo velike vaje pijonirjev. Magjarski ministri hočejo letni davek na cukar iz repice nastaviti na 6 milijonov in po malem potisniti do 10 milijonov; dače na Ogorskem so itak že silne. Mažuranič ban je zbolel. Vojaški poveljnik Mollinary je šel na odpust; pravijo, da se ta prijatelj Slovanov ne vrne več na svoje mesto. Hrvatski sabor se bo posvetoval o postavi zoper oderuhe. — Ribarji v Istriji in Dalmaciji so letos srečni, naložili so 400.000 centov rib. Turki so zopet 31. avg. vdrl v Dalmacijo in odgnali mnogo živine avstrijskih podložnikov.

Vnanje države. Nemški cesar obiskuje sedaj marljivo vojaške vaje svoje velikanske armade. Pruski vohuni so na Dunaju v arsenalu podmitali več uradnikov in izvedeli skrivnost, kako se zlivajo naši novi Uhacijevi kanoni; Prusi jih bodo tedaj zamogli ponarejati. — Utrjenje Rima z šancami in 240 kanoni bo stalo 5 milijonov. — Bivši predsednik francoske republike, slavni govornik in pisatelj Thiers je blizu Pariza naglo umrl 80 let star. — Rumuni so odločno že stopili v boj zoper Turka in je šla njihova vojna čez Donavo proti Plevni Osman-paši za hrbet; Srbi pa še delajo priprave. V Belgradu se višji oficirji neprenehoma posvetojujejo. Ob Drini se mislijo Srbi samo braniti, drugod pa napadati: Hrvatovič je namenjen